

This Question Paper contains 12 printed pages.
(Sections - A, B, C, D & E)

Sl.No. 500385

17 (GE)

(MARCH/APRIL, 2022)

70

Mali Mali

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

સૂચનાઓ :

- 1) સ્પષ્ટ વંચાચ તેવું હસ્તલેખન જાળવવું.
- 2) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ વિભાગ A, B, C, D અને E તથા 1 થી 61 પ્રશ્નો છે.
- 3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
- 4) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) સૂચના પ્રમાણે આકૃતિઓ સ્વચ્છ, સ્પષ્ટ અને પ્રમાણસર દોરવી.
- 6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Instructions:

- 1) Write in a clear legible handwriting.
- 2) This question paper has five sections A, B, C, D & E and Question Numbers from 1 to 61.
- 3) All questions are compulsory. There are only internal options.
- 4) The numbers to the right represent the marks of the question.
- 5) Draw neat diagrams wherever necessary.
- 6) New sections should be written in a new page. Write the answers in numerical order.

વિભાગ - A

(ગદ્ય વિભાગઃ)

- * અધોદત્તસ્ય ગદ્યખંડસ્ય ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્ગલભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત । (કોઽપિ એકઃ) [4]
 નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ એક) 3

Translate the following paragraph into English. (any one)

- 1) અથ તયોઃ નિશ્ચયં જ્ઞાત્વા અનાગત વિધાતા નિષ્ક્રાન્તઃ સહ પરિજનેન । દ્વૌ ઇમૌ તત્રૈવ જલાશયે સ્થિતૌ । અપરેદ્યુઃ ધીવરૈઃ આગત્ય જલાશયે જાલં ક્ષિપ્તમ્ । જાલેન બદ્ધઃ પ્રત્યુત્પન્નમતિઃ મૃતવદ્ આત્માનં સંદર્શ્ય સ્થિતઃ । તતો જાલાદ્ અપસારિતઃ યથાશક્તિ ઉત્પ્લુત્ય ગમ્भीરં નીરં પ્રવિષ્ટઃ । યદ્ભવિષ્યઃ ધીવરૈઃ પ્રાપ્તઃ વ્યાપાદિતઃ ચ । અત એવોક્તમ્
- 2) સંસારે વિવિધાઃ પદાર્થાઃ સન્તિ । તદ્યથા, સ્વર્ણ-લૌહાદયો ધાતવઃ, વટ-ખદિરાદયો વૃક્ષાઃ, ગો-ઘોટકાદયઃ પશવઃ ચ । એષુ પુનઃ પ્રત્યેકમપિ પદાર્થાઃ ભિન્નાઃ ભિન્નાઃ ભવન્તિ । તદ્યથા - સ્વર્ણ લૌહાત્ ભિન્નં ભવતિ । અથ ચ પ્રત્યેકઃ સુવર્ણખંડઃ પરસ્પરમ્ આકારેણ પ્રકારેણ ચ ભિન્નઃ ભિન્નઃ ભવતિ ।

- * અધોદત્તાનાં સંસ્કૃત-પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા સંસ્કૃતે લિખતા । (કે અપિ દ્વૈ) [2]
 નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર વિકલ્પમાંથી સંસ્કૃતમાં લખો. (કોઈપણ બે) 2

Choose the answer of the following questions in Sanskrit. (any two)

- ✓ 3) શ્રેષ્ઠિપુત્રસ્ય નામ કિમ્ આસીત્ ?
 (A) શક્તિકુમારઃ (B) રાજકુમારઃ (C) શાક્તિકુમારઃ
- ✓ 4) કુપિતા બુદ્ધિ કિં ન પશ્યતિ ?
 (A) માર્ગમ્ (B) આત્મદોષમ્ (C) પરદોષમ્
- ✓ 5) ભોજસ્ય કીર્તિઃ કેન આસીત્ ?
 (A) ભોજવ્યાકરણેન (B) ન્યાયેન (C) દયાભાવેન

- * અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્ગલભાષાયાં લિખત । (કે અપિ દ્વૈ) [4]
 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈપણ બે) 4

Answer the following questions in English. (any two)

- 6) લેખકે મનુષ્યોને કાષ્ઠખંડ જેવા શા માટે કહ્યા છે ?

Why has author compared man with a piece of wood?

7) કૂટનાથે વિત્તદાસને છેતરવા માટે કઈ યોજના બનાવી?

What was the planning of Kutanatha to deceive Vittadasa?

8) અજ્ઞાણ પુરુષના પુત્રની શી દશા થઈ હતી?

What was the condition of the son of the unfamiliar man?

* અધોદત્તસ્ય વિષયસ્ય ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત । (કા અપિ એકા)

[2]

નીચે આપેલા વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ એક)

2

Write short note on the following (any one)

9) 'આવર્તપાત' નામના વિધનને સમજાવો.

Explain the obstacle આવર્તપાત (Falling in Whirlpool)

10) બ્રહ્માનો દુર્વાસાને ઠપકો.

Brahma's rebuke to Durvasa.

* અધોદત્તં ગદ્યખણ્ડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃત ભાષાયાં લિખત ।

[4]

નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃત ભાષામાં લખો.

4

Read the following paragraph carefully and write answers in Sanskrit.

11) કઞ્ચિત્ કાલાનન્તરં સઃ તૃષામનુભૂતવાન્ । અભ્યાગતેન તેન અશ્વ એકો યાચિતઃ । યાચિતાશ્વોઽસૌ અશ્વમારૂહ્ય જલં પાતું નગરાદ્બહિઃ સ્થિતમેકં પરિચિતપૂર્વં સરોવરં ગતવાન્ । તત્ર યદા સઃ જલપાનાય ઉદ્યતો ભવતિ, તદા કસ્યચિત્ પુરુષસ્ય ધ્વનિં શ્રુતવાન્- “મહાશય, સગરમ્ ઇદં જલમ્ । અધુના અપેયમસ્તિ।” અર્જુનઃ સાશ્ચર્યઃ તમદૃષ્ટપૂર્વં પુરુષં પૃચ્છતિ, “કથમિદં સગરં જલમ્ । પ્રકૃતિનિર્મિતાઃ સરોવરાઃ તુ સર્વદૈવ પેયજલાઃ એવ ભવન્તીતિ।”

પ્રશ્ના:

(A) સઃ (અર્જુનઃ) કદા તૃષામ્ અનુભૂતવાન્?

(B) યાચિતાશ્વઃ (અર્જુનઃ) જલં પાતું કુત્ર ગતવાન્?

(C) યદા સઃ (અર્જુનઃ) જલપાનાય ઉદ્યતો ભવતિ તદા કસ્ય ધ્વનિં શ્રુતવાન્?

(D) જલં કીદૃશમ્ અસ્તિ?

विभाग - B

(पद्य विभागः)

- * अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कोऽपि एकः) [4]

નીચે આપેલા પદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ એક)

Translate the following passage into English (any one)

- 12) तैलं मर्दय काये त्वं ततः स्नानं समाचर ।

यथाविधि जलेनैव वस्त्रं स्वीयं प्रधावय ॥

प्रविचार्योत्तरं देयं सहसा न वदेः क्वचित् ।

शत्रोरपि गुणाः ग्राह्या दोषास्त्याज्याः गुरोरपि ॥

- 13) स भग्नधन्वा विरथो हताश्वो हतसारथिः ।

हस्तेनादाय वैदेहीं पपात भुवि रावणः॥

जटायुस्तमतिक्रम्य तुण्डेनास्य खगाधिपः॥

वामबाहून् દશ તદા વ્યપાહરત્ અરિન્દમઃ ॥

- * अधोदत्तानां संस्कृत-प्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चित्वा संस्कृते लिखत । (के अपि द्वे) [2]

નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોનાં ઉત્તર વિકલ્પમાંથી સંસ્કૃતમાં લખો. (કોઈપણ બે)

Choose the answer of the following questions in Sanskrit (any two)

- ✓ 14) कविः किं याचते?

(A) भद्रम्

(B) दुरितम्

(C) सुखम्

- ✓ 15) सद्भिः (सद्भिः) लीलया प्रोक्तं कीदृशम्?

(A) चलम्

(B) अचलम्

(C) नश्वरम्

- ✓ 16) कः न जायते प्रियते वा कदाचित्?

(A) मनुष्यः

(B) भक्तः

(C) आत्मा

* अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां / आङ्ग्लभाषायां लिखत । (कानि अपि त्रीणि)

[6]

5

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈપણ ત્રણ)

Write the following answers of the questions in English. (any three)

✓ 17) સુવર્ણની પરીક્ષા કઈ કઈ રીતે થાય છે?

How is gold tested?

✓ 18) કોઈપણ વ્યક્તિ બહુગ્રીહિ કેવી રીતે બની શકે છે?

How can anyone become बहुग्रीहि?

19) સુજનની સુજનતાનું સ્વરૂપ

Nature of a good person.

✓ 20) કઈ કઈ પરિસ્થિતિમાં ભક્ત માતાને રક્ષણ કરવા પ્રાર્થે છે?

In which different situations does a devotee pray goddess to protect him?

* श्लोकपूर्ति कुरुत । (कौ अपि द्वौ)

[4]

શ્લોકપૂર્તિ કરો. (કોઈપણ બે)

4

Complete the verses. (any two)

21) अनाथो दरिद्रो त्वमेका भवानि ॥

22) आपत्सु रामः भवाञ्जनेयः ॥

23) सर्वे भवन्तु भवेत् ॥

विभाग - C

(नाट्य विभागः)

- * अधोदत्तस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कोऽपि एकः) [4]

નીચે આપેલા નાટ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ એક)

Translate the following passage into English. (any one)

24) सुनीतः- न जानामि । प्रथमं कथयतु यत् प्रस्तरादयः किं कुर्वन्ति?

पुनीतः- प्रस्तरादयस्तु अचेतनाः सन्ति, ते स्वयं क्रियां कर्तुं समर्थाः न भवन्ति। अतः ते तथैव तिष्ठन्ति।

सुनीतः- सचेतनाः पशवः पक्षिणश्च किं कुर्वन्ति?

पुनीतः- एते घटनया उत्थितात् ध्वनेः भयमनुभवन्ति। अतः घटनास्थलात् दूरे धावन्ति ।

25) शाण्डिल्यः अविहा! व्याघ्रेण गृहीतोऽस्मि। मोचयथ मां व्याघ्रमुखात् । अनाथ इव व्याघ्रेण खादितोऽस्मि ।
इदं खलु रुधिरं प्रसूवति कण्ठात् ।

परिव्राजकः- शाण्डिल्य! न भेतव्यं, न भेतव्यम् । मयूरः खलु एषः ।

शाण्डिल्य :- सत्यं मयूरः ।

- * अधોદત્ત વાક્ય ક: વદતિ ઇતિ લિખત । (કે અપિ દ્વે) [2]

નીચે આપેલાં વાક્ય કોણ બોલે છે તે લખો. (કોઈપણ બે)

State who says to whom. (any two)

(અ)

(બ)

26) પઠનેન કિં ભવિષ્યતિ

- શિષ્ય: 3

✓ 27) એહિ એહિ પુત્ર!

- પરિવ્રાજક:

✓ 28) યદાજ્ઞાપયતિ ઉપાધ્યાય:

- ધૃતરાષ્ટ્ર: 2

- શાણ્ડિલ્ય:

- * અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્ગલભાષાયાં લિખત । (કે અપિ દ્વે) [4]
 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈપણ બે)

Answer the following questions in English. (any two)

- ✓ 29) ચાણક્યના મતાનુસાર નંદના અને ચંદ્રગુપ્તના રાજ્યમાં શો ફરક છે?

According to Chanakya, in what matter does Chandragupta's kingdom differ from that of Nanda?

- ✓ 30) ઘટોત્કચ શકુનિને શું સલાહ આપે છે?

What does Ghatotkacha advise Shakuni to do?

- 31) વિદ્યાભ્યાસ શા માટે કરવો જોઈએ?

Why should one study?

- * અધોદત્તયોઃ વિષયયોઃ ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત । (કૌ અપિ દ્વૌ) [4]
 નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

Write short note for the following. (any two)

- ✓ 32) શ્રીકૃષ્ણનો સંદેશ

Message conveyed by Shrikrishna.

- 33) આચાર્ય ચાણક્ય

Acharya Chanakya

- ✓ 34) શાંડિલ્યે કરેલું ઉદ્યાનનું વર્ણન

Write the description of the garden by Shandilya.

* કોષ્ટગતો પદોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો. (કેડપિ દ્વે)

કૌંસમાં આપેલાં પદોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો. (કોઈપણ બે)

Make sentence using words given in the brackets. (any two)

35) અમે દૂતને હણનારા નથી.

We are not the killer of an envoy.

(અસ્મદ્ દૂતઘાતક ન)

36) આપણાં ત્રણ કર્તવ્યો છે.

Ours are three duties.

(અસ્મદ્ ત્રિ કર્તવ્ય અસ્)

37) ધૃતરાષ્ટ્ર કૌરવોના પિતા હતા.

Dhritarashtra was the father of Kauravas.

(ધૃતરાષ્ટ્ર કૌરવ જનક અસ્)

વિભાગ - D

(વ્યાકરણ વિભાગઃ)

* અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં સૂચનાનુસારમ્ ઉત્તરાણિ લિખત ।

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના સૂચના મુજબ ઉત્તરો લખો.

Answer the following questions according to instructions given.

38) 'ગङ્ગા/ગङ्गा' શબ્દસ્ય સમાનાર્થકં શબ્દમ્ અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત ।

[1]

માતા, જાહનવી, યમુના

39) 'ધર્મઃ' શબ્દસ્ય વિરુદ્ધાર્થકં શબ્દમ્ અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત ।

[1]

સત્યમ્, અધર્મઃ, અસત્યમ્

49) रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत ।

[1]

लोष्टः बहुवेगं गत्वा नैव तिर्यग् गच्छति।

(सम्बन्धकभूतकृदन्तम्, हेत्वर्थकृदन्तम्, कर्मणिभूतकृदन्तम्)

50) अधोदत्तस्य सन्धिविच्छेदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा कुरुत ।

[1]

शाश्वतोऽयम्

(शाश्वतः+अयम्, शाश्वता+अयम्, शाश्वतो+अयम्)

51) अधोदत्तस्यः सन्धियुक्तं पदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत ।

[1]

कः + चित्

(कश्चित्, काचित्, केचित्)

* अधोदत्तयोः सामासिकपदयोः समासप्रकारं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत ।

[2]

52) धर्मक्रोधयोः

(तत्पुरुषसमासः, द्वन्द्वसमासः, द्विगुसमासः)

53) तृषातुरः

(द्वन्द्वसमासः, बहुव्रीहिसमासः, तत्पुरुषसमासः)

विभाग - E

(संयुक्त विभागः)

54) अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण स्थापयत ।

[4]

नीचे आपेलां वाक्यो कथानक क्रमानुसार गोठ्यो.

Arrange the following sentence according to sequence of the story.

4 (A) जगति यत्समुत्पन्नं नश्यति सर्वथा ध्रुवम् ।

1 (B) अस्ति वित्तदासो नाम प्रभूतलोभः समृद्धः कश्चित् वणिग्जनः।

2 (C) एतानि पात्राणि मम न सन्ति ।

3 (D) भो वञ्चक! त्वं मिथ्या वदसि ।

55) अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत ।

[4]

नीचे आपेसो गद्यखंड वांछीने प्रश्नोना उत्तर संस्कृतभां लभो.

Read the following passage carefully and write answer in Sanskrit.

कश्चन महावृक्षः आसीत् । तत्र कश्चन काकः पत्न्या सह वसति स्म । तस्य एव वृक्षस्य कोटरे कश्चन कृष्णसर्पः अपि वसति स्म । यदा काकी प्रसूता भवति तदा कृष्णसर्पः तस्याः अण्डान् खादति स्म । एतेन काकः काकी च महत् दुःखम् अनुभवतः स्म । अतः एकदा काकः स्वमित्रस्य शृगालस्य समीपं गत्वा उक्तवान् । भोः मित्रः सः कृष्णसर्पः कथञ्चित् मारणीयः । भवान् कमपि उपायं सूचयतु ।

- (A) काकः केन सह वसति स्म ?
 (B) वृक्षस्य कोटरे कः वसति स्म ?
 (C) कृष्णसर्पः किं खादति स्म ?
 (D) एकदा काकः कस्य समीपं गतवान् ?

* कर्ता-कृतीनां योग्यमेलनं कुरुत । (कौ अपि द्वौ)

[2] 2

कर्ता साथे योग्य कृति जोडो. (कोईपक्ष भे)

Match the following with author and their books. (any two)

(अ)		(ब)
56) कविः दण्डी	-	मुद्राराक्षसम्
57) बाणभट्टः	-	रामायणम्
58) विशाखदत्तः	-	हर्षचरितम्
	-	दशकुमारचरितम्

* रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखण्डं पुनः लिखत । (कानि अपि त्रीणि)

[3] 3

रेखांकित पदोने शुद्ध करीने गद्यखंड इरीथी लभो. (कोईपक्ष त्राश)

Correct the underlined words and rewrite the paragraph. (any three)

59) एवं अत्र महाभाष्यकाराः मानवीयम् व्यावहारिकं सिद्धांतम् उपदिशन्ति ।

* અધોદત્તસ્ય શ્લોકસ્ય, ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્ગલભાષાયામ્ અનુવાદં કૃત્વા અર્થવિસ્તારં કુરુત । (કોઽપિ એકઃ)[3] 3

નીચે આપેલા શ્લોકનો અનુવાદ કરીને અર્થવિસ્તાર કરો. (કોઈપણ એક)

Translate the following verses and expand the idea. (any one)

60) કર્મણ્યેવાધિકારસ્તે મા ફલેષુ કદાચન ।

મા કર્મફલહેતુર્ભૂઃ મા તે સદ્ગોઽસ્ત્વ કર્મણિ ॥

61) શિક્ષા ક્ષયં ગચ્છતિ કાલપર્યયાત્

સુબદ્ધમૂલાઃ નિપતન્તિ પાદપાઃ ।

જલં જલસ્થાનગતં ચ શુષ્યતિ

હતં ચ દત્તં ચ તથૈવ તિષ્ઠતિ ॥

